

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. Omnia mors redigit in cineres, vt lapillus ille onmia metalla statuæ Nabuchodonosor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

¶ Hæc mihi interueniente morte Deus tollit, ut tibi
 tam imponat. Et tandem decidet de capite tuo ea-
 dem quoque corona, sicut modò videri mihi iam
 delabi, ut trahatur alteri. Lucentis es. Sui & ego,
 numerati sunt dies mei, & iam completur eorum
 numerus: tuorum autem nouit Deus, & pariter
 fuerintur, nec tibi aliter succedet, quam vides
 modo mihi contingere. Contemplaris hunc pulum,
 rationis tuas dirigit, negotia tua composito gres-
 su tuos deducit, & vitam tuam inßimio: in
 qua duo quasi omnium curarum tuarum primicia
 tua sunt obseruanda. Primum; ut lapis funda-
 mentalis omnium tuorum bonorum succi suum. sit
 erga Sanctam Ecclesiam Romanam Catholicam
 obedientia & erga summum Pontificem, ut eiusdem
 supremum caput. Secundum: subditu tuu seruato
 iustitiam, & iuxta illam eos gubernato, &c. O
 qualia verba, æternâ memoriâ & consideratio-
 ne dignissima, & quæ ad viuum verbis demon-
 strant, præter id, quod vobis præ oculis contin-
 git, quam parua sunt hæc omnia, quam cito pe-
 teant, etiam illa, quæ maxima, quæ solida, quæ
 solidè fundata esse videbantur. Ut verò veller
 hoc consideret intellectus, & capita vestra ac
 frontes huic cogitationi applicetis, ut hinc in
 vobis nascantur curæ & anxietates, ideoque ca-
 pitibus vestris cineres affricantur, quo hinc dif-
 cedentes, hoc vestrum caput cinere conspersum
 & velut mortuum, cinerem hunc querat, illum
 ostendat, ita ut velitis, nolitis, cogitatio vestra
 cineribus occurrat; quod si reuerint & fuger-
 int, ipsi vos detineant, manu apprehendant, &
 secum rapiant, ut nolentes, volentesque de ipsis
 hoc cogitetis. Puluis es, & in puluerem reuer-
 teris.

§. 20. Omnia mors redigit in cineres, ut la-
 pillus ille omnia metalla statue Nabuchodo-
 nosor.

44. Sæpius facta est mentio visionis, quam ha-
 buit Rex Nabuchodonosor, quam narrat
 Daniel: Verumtamen tam profundis feat
 mysteriis, ut semper noua detur reuelare. Er-
 ret magnus hic Monarcha in cubili suo noctu
 prostratus, & cogitare cepit de prædecessoribus
 suis, qualiter imperia sua adeo extensa & dilata-
 ta fundassent; quàm opulenti, quàm potentes,
 quàm fuissent honorati, & quomodo tandem
 esse desissent: alij hoc modò, alij aliò, de qui-
 bus fulè narant historie: tam sacræ, quam pro-
 fanæ. Ex consideratione tam variorum euen-

tum, ortum est in eo animum desiderium scien-
 di, qualè ipse finem esset habiturus. O si vos hoc
 faceretur, & vos & omnes, quando in cubilibus
 vestris solitertitis, ac serio cogitaretur præde-
 cellorum varios euentus, sineque tragicos: O sidera-
 si tu circumites funellos ac intusillos successus tuo Na-
 & exitus huius mundi, quos perpendens substi-
 bucho-
 lteres in cogitando, & quis erit meus tui sodo donosor,
 quid mea refert sollicitum vivere de filiis, &
 mei obhæsei? An melior forsitan sit mea fors fu-
 tura, quàm parentum meorum, aut atatorum?
 sumne alterius ab illis substantia? An hic per-
 petuo in mundo permanurus? An ego mecum
 delaturus, id quod ipsi, quia auferre non potue-
 runt, hic reliquetur? Hæc anxia sollicitudine
 pressus Rex, obdormiuit. Voluit autem Deus
 eius huic desiderio satisfacere, & hæc celebri sta-
 tuâ quasi stupendò Hieroglyphicò præsignare,
 hoc quod ipse scire cupiebat. Ostendit illi per
 somnium statuam excellam, aspecto terribilem
 & portentosam: Huius statue caput ex auro op-
 timo erat, pectus autem & brachia de argen-
 to, porro venter & femora ex ore, tibia autem
 pedum quadam pars erat ferrea, quadam si-
 cilis. Stupet rex, rem videns tam nobilem in
 auro, tam diuitem in argento, tam fœnoram in
 ære, tam fortem in ferro. Videntur huic non
 posse obesse vllæ vires, nec quod eam demoliri
 valeat aut paupertas, aut necessitas, aut versutia,
 aut violentia. Eadem horâ ecce lapidem de mon-
 te præcisum sine manibus, qui impingat in pe-
 des statue ex luto. Quid inde? aurum, argen-
 tum, æs, ferrum, omnia hæc subito contrita, &
 redacta quasi in fauillam astuta ærea, qua rapta
 sunt vento, ut ex his omnibus ne vel atomus su-
 peresset. Hoc viso ita raptus, ætonitus, & ter-
 rus auisus Rex hæret, ut ei vires deficiant & e-
 iusdem visionis penitus obliuiscatur, solus eum
 detinet horror. Conterritus est spiritus eius, &
 somnium fugit ab eo. Adiunt diuini, aruspices,
 magi, Chaldei, nullus Regem solatur, quietat,
 aut petitioni satisfacit, donec veniat Daniel, hic
 Regi somnium indicat, & explicat ænigma.
 Quod d. Rex vidisti, scito esse imaginem, per
 quam tibi voluit Deus ostendere, hoc quod
 tantopere scire desiderabas, quem sis finem ha-
 biturus, & quid de te postmodum futurum.

Aurum, argentum, æs, ferram, omnia in pul-
 uerem suat redigenda. Fieri ne potest? Fieri po-
 test, omnia enim luto innituntur: nihil potest
 esse firmius eo fundamento, cui innititur: fun-
 damentum horum omnium lutum est, & pul-
 uis, in quod hæc omnia sunt redigenda, nisi in

pulverem? Nouerit mundum hunc talibus plenum esse statuis. Quid enim Princeps, nisi statua vna grandis, qualem vidit Nabuchodonosor? Caput ex auro optimo, est genus illustre, quod descendit ex Caesaribus Romanis, Gothis sen aliis Principibus familiarum inelycis ac splendidis. Argentum signat diuitias, census, cura, prouentus. As, famam, honorem qui toto resonet orbe. Ferrum, potentiam, sanitatem, vices. Cui vero cuncta hæc inhiunt, nisi luto? *Memento homo* Homo es, quid est homo, nisi lutum? Quid domicella nisi statua visu pulcherrima, nobilis, diues, discreta, pulchra; verum cui hæc inhiunt, nisi vili luto? *Memento homo.* Quid est Archiepiscopus, Episcopus & Prælati nisi statua grauisima, illustris in seruis, annulis, mitra, pectorali, baculo, vestibus, auro, gemmisque fulgidis. Cui hæc inhiunt? luto. *Memento homo.* Aduerte autem in statua hæc lutum fuisse in pedibus, vbi minus videri possit, quod verò statua euidentiùs ostentabat, & cæteris præualebat, & quod primum spectantium oculis obiciebatur, aurum erat, loco altiori, & omnibus spectabili. Argentum verò & as, & ferrum paulo inferius, in pedibus autem lucum erat, vbi non videtur, nisi caput inclinaueris, & oculos deorsum dehereris. Contuere, obsecro, mundi statuas. Hoc quod minus cupiunt videri, lutum est, in quo tota hæc statua fundatur, hoc est, substantia & esse hominis. Hoc quod alius appetit vt excellat, & videatur, est, quod sit Princeps, Comes, sapiens, Iudex. Videatur in alia, quod sit Domina, nobilis, pulchra prudens, diues. Quod vero rarius nominatur, hoc est quod sint homines, ex luto: quia ex luti massa factus est homo. Clarissimè hoc Dauid intellexit, vt uocat D. Bernard. in illa petitione, qua Deum obsecrabit. *Vt sciant*

Epist. 48 ad Henricum Sermonem. Archiep. Ep. 1. 9. 21.

gentes, quoniam homines sunt. Quid hoc o Dauid? quis est homo, qui neciat se hominem? vult dicere: Domine Deus, quam sunt homines pauoni similes, vanè incedentes, ostentantes solas suas venustas, & gratissimas plumas, quas ventus in altum erigit, oculis hominum ear obiciens. Hic iactat se Principem, ille Ducem: alios se comitem, alter se Gubernatorem. Hic Episcopum, ille Canonicum: hæc se dominam pretendit illustrem, famosam, diuitem. An non efficies, Domine, vt oculos suos ad pedes deflectant, & eorum fundamentum additeant? *quoniam homines sunt?* quoniam lutum sunt, puluis, & cinis, & in ea basi subsistat omnis illa venustas, diuitia, nobilitas, fortitudo; At de fundamento tam debili, quid sperandum?

Lapillus sine viribus, sine manibus, quem nemo proicit, nec igne impulsus eccidit, vt gians ex sclopo maiore, nec virescent ab aliquo confusus, vt sagitta ex æreo areu contorta; nec fortis alicuius brachio proiectus, vt lapis ille quo Dauid fortissimum prostravit Gigantem, sed sine manibus, hic omnia hæc, in icu oculi in cineres rediget, vt leui vento per aëra dispergatur.

Nullum lego Hieroglyphicum, inter omniaque sapientes Aegyptij commentari sunt, quod tam admirabili proprietate depingat id, quod desiderabant, vt lapis ille mortem designat. Abscessus est de altissimo illo monte Adam; hinc processit, sicut dixit D. Paul. Ex sine manibus illæ enim, quibus omnia cœdita sunt, lapidem hunc mortem dico, non fecerunt. *Dans mortem non fecit.* Continet & aliud mysterium, nobis indicans quod vt mors veniat, membris plurimæ non requiruntur; nec multi misticum exercitus, nec multi gladij, seu lanceæ, seu bombardæ; licet enim nemo eam eiciat, suâ venit sponte mors. Quoc singulis diebus morte abscondi intelligis; quoniam & vides sine manibus? vides adulescentem robustum, diuitem, in deliciis nutritum subito coortuisse; quis hunc occidit? Vides aliam prosperè vigentem, cui deseruiant famuli sui, vt nihil illi deficiat, heri vegeta erat alacris, viua & hodie mortua. Quis ei vitam abstulit? quis & petis, quis mortem adiecit? si ab hoc, si ab illo, & tandem non inuenies, quæ illam manus deicerint.

Communiù celebrabat Rex Balthasar; ecce dixit manus conscribunt mortis eius sententiam: quæ viâ, quæ portâ (tego te ingredi) Non inuenies: Lapillus ille impegit in lutum, in hominis substantiam, qui ex eo, quod ex luto sit; moti debet: *statutum est hominibus semel mori.* Omnis Regibus, subditis, diuitibus, pauperibus, nobilibus, plebeis: Et eam eandem assignas rationem: quando admiratus concitatus moriem, causam inquiris, & post multa conclusis his verbis: quid plura? homo erat. Lapis hic impingens in pedes Iudeos, & fundamentum euerrens, omne quod ei nitebatur subito redigit in pulverem, spargit in aëra, conuertit in nihilum: *Omnia redacta sunt in fauillam, qua rapta sunt à vento.*

Quid actum de Chaldaeorum nobili profapia? quid de Medorum ac Persarum infinitis diuitiis? quid de Græcorum admiranda sapientia? quid de inuicta potentia & viribus Romanorum? quid de nobilium comica vrbantate, de gratulæ

45
111.
Lapis
quis
quod
sine
manibus
præcipua
Rom. 9.
12
Sap. 11.
13.
Dan. 5.
Ad Heb.
9. 27.

gratissima domicellæ conuersatione? Tam nunc videbis. ea ex loto facta subito vento in altum rapi, & in nihilum redigi.

Serm. 49. Descende (ait D. August.) ad sepulchra ista & vide, num aliquod possis istorum metallorum inuenire. Vide num possis discernere, quis nobilis fuisse, quis ditissimus, quis fortissimus, quæ formosa domina, quæ turpissima. Postquam D. Ambros. a latere de eis fuisset prolocutus, quod idem ante ipsum fecerat D. Basil. b. eandem præclaris his concludit verbis. Nulla discretio inter cadavera mortuorum, nisi forte, quod grauius fassent diuini corpora disensa luxurie, &c. Cum igitur hæc ita sint, quæ tua debet esse sollicitudo? Licet nobis dicere, quod D. Petrus asserit de hoc mundo: Notum sit vobis fratres, quia omnis hæc pulchritudo, diuitiæ, nobilitas, palatia, ædificia igne deuorante sunt dissoluenda: Cum igitur hæc omnia dissoluenda sint, quales oportet vobis esse in sanctis conuersationibus, & pietatis, si in hæc redigenda sunt, & aurum nobilitatis, & diuitiarum argentum, & æspulchritudinis, & fortitudinis ferrum, an non optime deceret, quod modo inciperes te præmunire ac disponere, penitentis, macerationibus carnis, clemosynis, humilitate?

IV. Aduerte autem modum loquendi D. Apostoli: Omnia dissoluenda sunt. Nobilitas non est tua, sollemnmodo eam tibi mundi cursus attexit. Opes non sunt tuæ, auaritia tua tibi eas alligauit, aut hereditas proauorum: Corporis venustas non est tua, ipsa natura tantum eam tibi sociavit in facie, idque pro paruo tempore. Vide, conspice, quod mors dissolutura sit eum nexum, & te omnibus eis nudum relinquet, quæ tibi alligata possidebas. Hoc est quod toties repetimus ex Psalterio. *Ne timearis cum diues factus fueris homo, quoniam cum interieris non sumet omnia, neque descendet cum eo gloria eius.* Non te perterreat, nec attonitum reddat, si videris diuitem, potentem, superbum, omnia quæ sunt in mundo possidentem. *Ne timearis in lectu oculi in puluere conuertetur, & ipsa eius gloria, ipsa mundi gloria eum omnibus orbatum destruet.* Videtur alludere ei consilio, potius dixerit, mandato Dei dato Moyse & Aaron: ingrediuntur Ægyptum, sistantur coram Pharaone, contemplantur eius regiam maiestatem ac celsitudinem, quæ perculsi subsistunt. *Tolle manus tuas a cineribus, & sargat illum Moyses in caelum coram te habens.* Ad quid hoc Domine? Cinis hic aperiet vobis oculos, & pro collyrio deseruet, vt cognos-

scatis, quis sit Pharaon, quæ eius maiestas, quæ gloria: nihil est præter cinerem, quem ventus dispergit, quia in cinerem eius hæc gloria conuertetur. Hoc quoque voluit, Sancti Dei viri intelligerent, vt mundi Principes discant non timere: clamat apud Isaiam. *Audite me, qui scitis Isai 51. 7. insulam, &c. Nolite timere opprobrium hominum, & blasphemias eorum ne metuaris; sicut enim vestimentum, si comederit eos vermis, sicut lanam, si deuorabit eos tinea, qui in sepulchris eas corrodent. Sunt ligna inaurata, de his ipsis germinabit tinea, quæ illa deuorabit. Hac ratione animum dabat filiis suis Marthias, quando eos Græcorum robur & Rex Antiochus perterrebant: *A verbis viri peccatoris ne timearis. 1. Mach. 10. 1. quia gloria eius sterens, vermis est. Hodie ex. 2. 52. tollatur, & cras non inuenietur: quia conuersus est in terram suam, & cogitatio eius peris. Vos ipsos agnoscite, o viri, intelligite vos non esse id, quod esse videmini: alligata & appensa sunt omnia & ea hic relinquetis. Cum interieris non sumet omnia. Hic optime quadrat præclara D. Basilij concio, circa illa verba Moyse. Attende tibi ipsi, de quibus alias actum est.**

S. 21. Habeatur amodo vt puluis, qui adhuc viuit, vt mortuus posuit in pheretra, sicut Noë conclusus in arca.

Omnibus his dictis superest vobis magna difficultas, circa verba illa Ecclesie nobis hodie intimata: *Memento homo, quia puluis es, & in puluere reuertetur.* quæ prima facie videntur falsa. Primo, ex oculorum testimonio, vt possis dicere. Video, quod non sim puluis, homo sum ex carne & ossibus, fortis, vegetus. Video, quod Domina sim, formosa, sagax, iuuenis. Secundo, homo non reuertitur in puluere, nisi per mortem: hoc enim tempus est, de quo Prophetarum David: *Exibit spiritus eius, & reuertetur in terram suam.* Moys nondum venit, vetere enim via ego, comedo, dormio. Tertio, videntur sibi verba hæc contradecere: quia secundum Philosophie axiomata, hoc quod in aliud conuertendum est, nondum hoc est, nec aqua ventus est, antequam in illum conuertatur, nec lignum ignis est, antequam accendatur, nec puluis, antequam consumatur: tunc enim in puluere lignum conuertitur. Secundum hæc doctrinam, si homo in puluere sic conuertendus: nondum dici potest, quod puluis.

46. I. Declaratur hæc sententia: Memento homo &c.

Ps. 145. 40.